

Erkännande av föräldraskap på mödrarådgivningen före barnets födelse

VAD INNEBÄR DET?

Erkännande av föräldraskap under graviditeten

Den som har fött ett barn är mor till barnet. Om barnet föds i ett äktenskap mellan den mor som har fött barnet och hennes make, är maken far till barnet.

När den mor som ska föda inte är gift med mannen ska det andra föräldraskapet erkännas och fastställas separat. Faderskap eller det andra moderskapet kan fastställas på basis av erkännande hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (MDB) eller vid behov med talan i domstol.

En andra mor kan fastställas för ett barn om barnet föds till följd av en assisterad befruktning och den andra modern i samråd med den som fött barnet har gett sitt samtycke till behandlingen. Moderskapet kan dock inte fastställas om spermadonatören har gett sitt samtycke till att han kan fastställas vara far till ett barn som föds till följd av en sådan behandling.

Föräldraskap kan erkännas redan under graviditeten hos mödrarådgivningen i det välfärdsområde där familjen fått rådgivningstjänster under graviditeten. Erkännandet kan även tas emot av barnatillsyningsmannen i det välfärdsområde inom vars område den mor som ska föda har sin hemkommun om modern visar upp ett intyg över graviditeten.

MDB fastställer föräldraskapet efter att barnet har fötts om föräldraskapet har erkänts före barnets födelse och det inte finns anledning att misstänka att personen inte är barnets andra förälder. Om föräldraskapet erkänns före barnets födelse blir den som erkänt sitt föräldraskap också vårdnadshavare för barnet när föräldraskapet har fastställts.

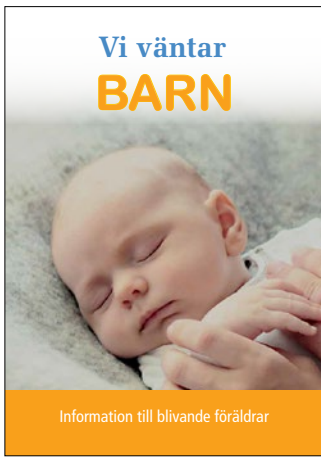
Hälsovårdaren/barnmorskan ska vägra ta emot erkännandet om

- den mor som ska föda motsätter sig erkännandet (även en minderårig moder har rätt att motsätta sig eller godkänna ett erkännande)
- identiteten hos den som erkänner föräldraskapet eller hos den mor som ska föda inte har utretts på ett tillförlitligt sätt (personen har inte någon av de godtagbara identitetshandlingarna)
- det finns anledning att misstänka att den som erkänner föräldraskapet inte kan fastställas vara far eller mor till barnet
- det finns anledning att misstänka att den mor som ska föda eller den som erkänner barnet inte kan förstå erkännandets innebörd på grund av sitt mentala tillstånd eller på grund av språksvårigheter eller av något annat skäl.

NÄR GÖRS ERKÄNNAN- DET VID MÖDRARÅD- GIVNINGEN?

Erkännande av föräldraskap som en del av programmet för hälsoundersökningar

- Vid det första rådgivningsbesöket har information om möjligheten till erkännande av föräldraskap getts i samband med utredningen av familjens uppgifter.
- Frågan om önskan att erkänna föräldraskapet har ställts exempelvis under graviditetsveckorna 22–24.
- **Erkännandet av föräldraskap tas emot på rådgivningen vanligtvis under graviditetsveckorna 30–32.**
  - Båda föräldrarna är på plats, och man säkerställer att det inte finns några hinder för att ta emot erkännandet.
  - **Handling över erkännande av föräldraskap före barnets födelse** (VSAK-01*) fylls i MDB:s system för anmälan, FöräldraWeb, genom att följa systemets anvisningar (läs mer: dvv.fi/sv/anmalan-om-forhandserkannande-som-mottagits-pa-modraradgivningen, FöräldraWeb: vanhemmuus.dvv.fi).
  - Anteckning om att erkännandet har mottagits görs i bådass patientjournaler.
  - Åtgärds-koden antecknas i patientjournalen för den mor som ska föda barnet.

Hälsovårdaren/barnmorskan antecknar erkännandet av föräldraskap i patientdatasystemet

Erkännandet omfattar tre besök som ska antecknas:

- Vid det första rådgivningsbesöket ges information om möjligheten till erkännande av föräldraskap i samband med utredning av familjens uppgifter.
- Frågan om önskan att erkänna föräldraskapet ställs vanligtvis under graviditetsveckorna 22–24.
- Erkännandet av föräldraskap tas emot på rådgivningen vanligtvis under graviditetsveckorna 30–32.

Anteckning i uppgifterna för den mor som ska föda barnet

- Åtgärd:
  - o OAA70: mottagande av erkännande av faderskap på mödrarådgivningen före barnets födelse eller
  - o OAA71: mottagande av erkännande av moderskap på mödrarådgivningen före barnets födelse.
- Besöksorsak: ICPC-2: W78 (graviditet) eller W84 (högriskgraviditet) eller ICD-10: Z34.0 (övervakning av normal första-graviditet), Z34.8 (övervakning av annan normal graviditet), Z34.9 (övervakning av normal graviditet, ospecificerad) eller Z35.9 (övervakning av högriskgraviditet, ospecificerad)
- Serviceform: Mödrarådgivning, T21.
- Kontaktsätt: Besök på mottagningen, R10
- Besökargrupp: Individuellt besök. OBS: både modern och den som erkänner föräldraskapet ska vara på plats när erkännandet tas emot.
- Uppgift om verksamhetsenhet (THL-SOTE-organisationsuppgift) t.ex. Sandkulla mödra- och barnrådgivning.
- Besökets art (hälsovårdare)
- Fortsatt vård, t.ex. SPAT1339 ny mottagningstid.

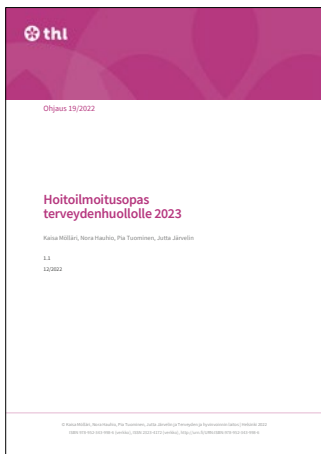
Anteckning i uppgifterna för den som erkänner föräldraskapet

Besöken i anknytning till erkännandet av föräldraskap antecknas i patientjournalen.

- OBS: åtgärden OAA70 eller OAA71 antecknas endast en gång och endast i uppgifterna för den mor som ska föda barnet. Den får inte antecknas i uppgifterna för den som erkänner föräldraskapet.
- Besöksorsak: ICPC-2: A98 (hälsovård eller förebyggande av sjukdom)
- Serviceform: Mödrarådgivning, T21.
- Besökargrupp: Individuellt besök

Författningsgrund

- Föräldraskapslagen 775/2022, 19 §
- Statsrådets förordning 804/2022, 2 §

Mer information

thl.fi/foraldraskap

Webbplats om utredande av föräldraskap.

* **Handling för erkännande av föräldraskap före barnets födelse (VSAK-01)** finns tillgänglig på den ovannämnda webbplatsen om MDB:s FöräldraWeb inte är tillgänglig.

thl.fi/avohilmo

Hilmo – Vårdanmälan för hälso- och sjukvården 2023

thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer

Vi väntar barn – Information till blivande föräldrar

Språkversioner av handboken

Kontaktuppgifter:

avohilmo@thl.fi

Institutet för hälsa och välfärd THL

www.thl.fi | facebook.com/thl.fi